

KANUN

KİMYASAL SİLAHLARIN GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİMİ, STOKLANMASI VE KULLANIMININ YASAKLANMASI HAKKINDA KANUN**Kanun No. 5564****Kabul Tarihi : 14/12/2006****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, kimyasal silahların geliştirilmesi, üretimi, stoklanması ve kullanımının yasaklanmasına ilişkin esas ve usullerin düzenlenmesidir.

(2) Bu Kanun, izin verilen haller dışında, söz konusu fiilleri işleyenlere verilecek cezaları ve ilgili mercii tarafından alınacak önlemleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunda geçen;

a) Sözleşme: Türkiye tarafından 13/1/1993 tarihinde Paris'te imzalanan ve 4/4/1997 tarihli ve 4238 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan "Kimyasal Silahların Geliştirilmesinin, Üretiminin, Stoklanmasının ve Kullanımının Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşme"yi,

b) Kimyasal silah: Bu Kanunla yasaklanmayan amaçlarla kullanıldıkları ve cins ve miktarlarının bu amaçlarla tutarlı olduğu durumlar hariç olmak üzere, toksik kimyasal maddeler ve bunların prekürsörlerini; toksik kimyasal maddelerin, savaş gereçleri ve aygıtlarının kullanımı sonucunda ortaya çıkacak olan zehirleyici nitelikleri yoluyla ölüme veya başka bir hasara yol açmak üzere özel olarak tasarımı yapılmış olan herhangi bir cihazı, aparatı veya düzeneği; bu savaş gereçleri ve aygıtlarının kullanımıyla doğrudan doğruya ilişkili bir biçimde kullanılmak üzere özel olarak tasarımı yapılmış olan herhangi bir cihazı, aparatı veya düzeneği,

c) Toksik kimyasal madde: Kökenine veya üretim biçimine ve tesislerde, savaş gereçlerinde veya bir başka yerde üretilmelerine bağlı kalmaksızın, yaşam süreçleri üzerindeki kimyasal etkisi yoluyla, insanlarda veya hayvanlarda ölüme, geçici veya daimi sakatlığa neden olabilecek ve bu Kanunun eki cetvellerde yer alan kimyasal maddeleri,

ç) Prekürsör: Hangi yöntemle olursa olsun, bir zehirli kimyasal maddenin üretimi sırasında herhangi bir aşamada rol oynayan bir kimyasal reaktanı,

d) Farklı kimyasal maddeler (Diğer organik kimyasallar): Tüm karbon bileşimlerinden oluşan kimyasal bileşimler sınıfına ait olan karbonun oksitleri, sülfürleri, metal karbonatları ve metal-karbon bileşimleri hariç, bu Kanuna ekli cetvellere alınmamış, sentez yoluyla elde edilen farklı organik kimyasallar ve fosfor, kükürt ve florin elementlerini içeren organik maddeleri,

e) Toplumsal olayları denetim altında tutmakta kullanılan gereçler: Bu Kanuna ekli cetvellerde gösterilmeyen, insanlarda, kimyasal maddeye maruz kaldıktan kısa bir süre sonra ortadan kaybolan, duyuşal tahriş veya güçsüz kılıcı fiziksel etkileri süratle meydana getirebilen herhangi bir kimyasal maddeyi,

f) Yasaklanmamış amaçlar: Snaif, tarımsal, bilimsel araştırmayla ilgili, tıbbi, farmasötik veya diğer barışçı amaçlara yönelik etkinlikleri; toksik kimyasal maddelere karşı korunmayla ve kimyasal silahlara karşı korunmayla doğrudan doğruya ilişkili olan amaçları; kimyasal silahların kullanımıyla ilişkili olmayan ve kimyasal maddelerin zehirli özelliklerinin bir savaş yöntemi olarak kullanımına bağlı olmayan askerî amaçları; iç karışıklıkların bastırılması da dahil olmak üzere asayişin sağlanmasıyla ilgili amaçları, ifade eder.

Toksik kimyasal maddeler ve bunların prekürsörlerine ilişkin cetveller

MADDE 3 – (1) Toksik kimyasal maddeler ve bunların prekürsörleri bu Kanunun eki (1), (2) ve (3) sayılı cetvellerde gösterilmiştir. Bu cetvellerde Sözleşme uyarınca yapılması gereken değişiklikler Bakanlar Kurulunca tespit olunarak Resmî Gazetede yayımlanır.

Yetki ve sorumluluklar

MADDE 4 – (1) Bu Kanun kapsamında yasaklanmamış amaçlar için Kanuna ekli cetvellerde yer alan toksik kimyasal maddeler ve prekürsörleri ile farklı kimyasal maddelerin (diğer organik kimyasalların) geliştirilmesi, üretilmesi veya elde bulundurulması amacıyla ilgili her türlü tesisin kurulması, işletilmesi bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kimyasal maddelerle ilgili olarak 5 inci maddenin dördüncü fıkrasında istisna tutulan faaliyetler Sanayi ve Ticaret Bakanlığının iznine tâbidir. Söz konusu iznin verilmesine ilişkin esaslar yönetmelikte düzenlenir. Bu izni almaksızın faaliyet gösterdiği tespit edilen tesisler Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca süresiz olarak kapatılır. Söz konusu tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olarak faaliyet gösterip göstermediklerinin tespit edilmesi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından bu tesislerde denetim yapılabilir. Denetim esnasında bu Kanun hükümlerine uygun hareket etmedikleri tespit edilen tesislerin işletme izinleri iptal edilebileceği gibi bu tesisleri işletenler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca otuzbin Türk Lirası idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, verilen idarî cezaları yedi gün içinde ilgili işletenin bağlı olduğu meslek kuruluşuna bildirir.

(2) Kanun hükümlerine aykırı olarak bulundurulduğu tespit edilen toksik kimyasal maddeler ve bunların prekürsörlerinin mülkiyeti 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca kamuya geçirilir.

(3) Bu madde, serbest bölgelerde ve özel mevzuatı gereği bu nitelikte kabul edilen yerlerdeki tesisler bakımından da uygulanır.

Yasaklanan faaliyetler ve uygulanacak cezalar

MADDE 5 – (1) Kimyasal silah geliştiren, üreten, bir başka şekilde elde eden, stoklayan, elde tutan, doğrudan veya dolaylı yoldan bir başkasına kimyasal silah devreden kimseye beş yıldan sekiz yıla kadar hapis ve onbeşbin güne kadar adlî para cezası verilir.

(2) Kimyasal silah kullanan kimseye on yıldan onbeş yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adlî para cezası verilir.

(3) Bu Kanunda yer alan suçlarla ilgili olarak 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri ile diğer özel kanunlardaki ceza hükümleri saklıdır.

(4) Bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kimyasal maddeler aşağıda belirtilen haller hariç olmak üzere üretilemez, iktisap edilemez, elde bulundurulamaz veya kullanılamaz:

a) Kimyasal maddelerin bilimsel araştırmayla ilgili farmasötik veya koruyucu amaçlarla kullanılması.

b) Kimyasal maddelerin türlerinin ve miktarlarının, yasaklanmamış amaçlar için kullanımını doğrulayacak tür ve miktarlarla kesin olarak sınırlandırılmış olması.

c) Herhangi bir zamanda yasaklanmamış amaçlar için ülke çapında kullanılmasına izin verilen kimyasal maddelerin toplam miktarı bir tonu aşmamak üzere, ilgili mercii tarafından verilen izin belgesinde gösterilen üst sınır içinde olması.

ç) Herhangi bir yılda ülke çapında üretilen, devir yoluyla iktisap edilen veya bu Kanunla yasaklanmamış amaçlar için kullanılan toplam kimyasal madde miktarı bir tona eşit veya daha az olmak üzere, ilgili mercii tarafından verilen izin belgesinde gösterilen üst sınır içinde olması.

Bu fıkraya aykırı hareket edenler hakkında üç yıldan altı yıla kadar hapis ve sekizbin güne kadar adli para cezası verilir.

(5) Bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kimyasal maddeler, Sözleşmeye taraf olmayan bir devlete hiçbir şekilde devredilemez veya bu devletten devralınamaz. Söz konusu kimyasal maddeler Sözleşmeye taraf bir başka devlete ise sadece bilimsel araştırma yapılması ve tıbbî, farmasötik veya koruyucu amaçlarla kullanılması kaydıyla devredilebilir veya bu devletten devralınabilir. Bu fıkarda belirtilen amaçlar için devrine izin verilen (1) sayılı cetvelde yer alan kimyasal maddelerin tekrar üçüncü bir devlete devrine müsaade edilmez. Bu fıkraya aykırı hareket edenlere, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve sekizbin güne kadar adli para cezası verilir.

(6) Bu Kanuna ekli (2) sayılı cetvelde yer alan kimyasal maddeler, Sözleşmeye taraf olmayan bir devlete veya bu devlette bulunan gerçek veya tüzel kişilere hiçbir şekilde devredilemez veya bunlardan devralınamaz. Bu fıkraya aykırı hareket edenlere, iki yıldan dört yıla kadar hapis ve yedibin güne kadar adli para cezası verilir.

(7) Bu Kanuna ekli (3) sayılı cetvelde yer alan kimyasal maddeler, Sözleşmeye taraf olmayan bir devlete veya bu devlette bulunan gerçek veya tüzel kişilere sadece bu Kanunla yasaklanmamış amaçlarla devredilebilir veya bunlardan devralınabilir. Bu fıkraya aykırı hareket edenlere, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası verilir.

(8) Suçun bir örgütün faaliyetleri çerçevesinde işlenmesi halinde öngörülen cezalar yarısı oranında artırılır.

(9) Bir Türk vatandaşı bu maddede düzenlenen suçları yurt dışında işlerse, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 11 inci maddesi uyarınca takibata tâbi tutulur.

Zehirli kimyasal maddelerin ihracatı ve ithalatı

MADDE 6 – (1) Bu Kanunla yasaklanmamış amaçlar için Kanuna ekli cetvellerde yer alan toksik kimyasal maddeler ve bunların prekürsörlerinin, ithali ve ihracatında ilgili mevzuatı uyarınca izin alınması zorunlu olanlar için Dış Ticaret Müsteşarlığından ithal izin belgesi ve ihracat uygunluk belgesi alınması zorunludur.

(2) Bu Kanuna ekli cetvellerde yer alan toksik kimyasal maddeler ile bunların prekürsörlerinin, Kanunda yasaklanmamış amaçlar için Türkiye'den serbest bölgelere ihracı veya serbest bölgelerden Türkiye'ye ithalinde de birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Yönetmelik

MADDE 7 – (1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinde düzenlenmesi öngörülen yönetmelik ile Kanunun uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslara ilişkin diğer yönetmelikler; ilgili bakanlıklar ve kuruluşların da görüşleri alınarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanarak bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce faaliyet göstermekte olup da bu Kanun kapsamında yasaklanmamış amaçlar için bu Kanuna ekli cetvellerde yer alan toksik kimyasal maddeler ve bunların prekürsörleri ile farklı kimyasal maddelerle ilgili faaliyette bulunan tesisler için, 4 üncü madde uyarınca hazırlanan yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde izin belgesinin alınması zorunludur. Süresi içinde izin belgesi alınmayan tesisler Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca süresiz olarak kapatılır.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Kanunda geçen Türk Lirası ibaresi karşılığında, uygulamada 28/1/2004 tarihli ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümlerine göre ülkede tedavülde bulunan para "Yeni Türk Lirası" olarak adlandırıldığı sürece, bu ibare kullanılır.

Yürürlük

MADDE 8 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) SAYILI CETVEL

A. Toksik Kimyasal Maddeler	(CAS tescil numarası)
(1) O-Alkil ($\leq C_{10}$, sikloalkil dahil) alkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr)-fosfonofluoridatlar	
(2) O-Alkil ($\leq C_{10}$, sikloalkil dahil) N, N-dialkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) fosforamidosisyanidatlar	
(3) O-Alkil (H veya $\leq C_{10}$, sikloalkil dahil) S-2-dialkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr)-aminoetil alkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) fosfonotiolatlar ve tekabül eden alkile veya protonlandırılmış tuzlar	
(4) Kükürtlü hardal gazları: 2 - Kloroetilklorometilsülfür Hardal Gazı: Bis (2-kloroetil) sülfür Bis(2-kloroetiltio)metan Seski-hardal gazı: 1,2-Bis(2-kloroetiltio)etan 1,3-Bis(2-kloroetiltio)-n-propan 1,4-Bis(2-kloroetiltio)-n-butan 1,5-Bis(2-kloroetiltio)-n-pentan Bis(2-kloroetiltio)metil eter O-Hardal Gazı: Bis(2-kloroetiltioetil)eter	(2625-76-5) (505-60-2) (63869-13-6) (3563-36-8) (63905-10-2) (142868-93-7) (142868-94-8) (63918-90-1) (63918-89-8)
(5) Lewisitler: Lewisit 1: 2-Klorovinildikloroarsin Lewisit 2: Bis (2-klorovinil)kloroarsin Lewisit 3: Tris (2-klorovinil)arsin	(541-25-3) (40334-69-8) (40334-70-1)
(6) Azot Hardal Gazları: HN1: Bis (2-kloroetil)etilamin HN2: Bis(2-kloroetil)metilamin HN3: Tris(2-kloroetil)amin	(538-07-8) (51-75-2) (555-77-1)
(7) Saksitoksin	(35523-89-8)
(8) Risin	(9009-86-3)
B. Prekürsörler	
(9) Alkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) fosfonildiflorürler	
(10) O-Alkil (H veya $\leq C_{10}$, sikloalkil dahil) O-2-dialkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr)-aminoetil alkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) fosfonitler ve tekabül eden alkile veya protonlandırılmış tuzlar	
(11) Klorosarin: O-İzopropil metilfosfonokloridat	(1445-76-7)
(12) Klorosoman: O-Pinakolil metilfosfonokloridat	(7040-57-5)

(2) SAYILI CETVEL

A. Toksik Kimyasal Maddeler	(CAS tescil numarası)
(1) Amiton: O,O-Dietil S-(2-(dietilamino)etil)fosforotiyolat ve tekabül eden alkile veya protonlandırılmış tuzlar	(78-53-5)
(2) PFIB: 1,1,3,3,3-Pentafluoro-2 (trifluorometil)-1-propen	(382-21-8)
(3) BZ: 3-Quinüklidinil benzilat	(6581-06-2)
B. Prekürsörler	
(4) Cetvel 1'e alınanlar hariç olmak üzere, bir metil, etil veya propil (normal veya izo) grubunun bağlı olduğu bir fosforlu atom içeren, ancak daha fazla karbon atomu içermeyen kimyasal maddeler, Hariç Tutulan Maddeler: Fonofos: O-Etil S-fenil etilfosfonotiyolat	(944-22-9)
(5) N,N-Dialkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) fosforamidik dihalitler	
(6) Dialkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) N,N-dialkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) fosforamidatlar	
(7) Arsenik triklorür	(7784-34-1)
(8) 2,2-Difenil-2-hidroksiasetik asit	(76-93-7)
(9) Quinüklidin-3-ol	(1619-34-7)
(10) N,N-Dialkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) aminoetil-2-klorürler ve tekabül eden protonlandırılmış tuzlar	
(11) N,N-Dialkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) aminoetan-2-ol'ler ve tekabül eden protonlandırılmış tuzlar Hariç Tutulan Maddeler: N,N-Dimetilaminoetan-2-ol ve tekabül eden protonlandırılmış tuzlar N,N-Dietilaminoetan-2-ol ve tekabül eden protonlandırılmış tuzlar	(108-01-0) (100-37-8)
(12) N,N-Dialkil (Me, Et, n-Pr veya i-Pr) aminoetan-2-ol'ler ve tekabül eden protonlandırılmış tuzlar	
(13) Tiodiglikol: Bis(2-hidroksietil)sülfür	(111-48-8)
(14) Pinakolil alkol: 3,3-Dimetilbutan-2-ol	(464-07-3)

(3) SAYILI CETVEL

	(CAS tescil numarası)
A. Toksik Kimyasal Maddeler	
(1) Fosgen: karbonil diklorür	(75-44-5)
(2) Siyanojen klorür	(506-77-4)
(3) Hidrojensiyanür	(74-90-8)
(4) Kloropikrin: Trikloronitrometan	(76-06-2)
B. Prekürsörler	
(5) Fosforlu oksiklorür	(10025-87-3)
(6) Fosforlu triklorür	(7719-12-2)
(7) Fosforlu pentaklorür	(10026-13-8)
(8) Trimetil fosfit	(121-45-9)
(9) Trietil fosfit	(122-52-1)
(10) Dimetil fosfit	(868-85-9)
(11) Dietil fosfit	(762-04-9)
(12) Kükürt monoklorür	(10025-67-9)
(13) Kükürt diklorür	(10545-99-0)
(14) Tionil klorür	(7719-09-7)
(15) Etildietanolamin	(139-87-7)
(16) Metildietanolamin	(105-59-9)
(17) Trietanolanin	(102-71-6)